

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A hivatalos díjért.
Egész évre 16 k.
Négyedévre 4 -
Helyben háshoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Négyedévre 5 -
Világos postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Négyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és ünnep estén napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilgyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XI. évfolyam 136. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1915 június 18.

A szövetséges csapatok Grodek alatt.

Budapest, június 17. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok arcvonala, amelyet a szövetséges csapatok nyugat felől megtámadtak, teljes visszavonulásban van. Az üldöző csapatok elérték a Verszica folyó nyugati partját. Grodek nyugati részét és Niemiennw helységet.

Az ellenség visszavonulása rendetlen oszlopokban történt, amely az oroszok nagyfokú megrendülését mutatja.

A Dnyeszter-fronton a heves harcok még tartanak. Említésre méltó esemény itt nem történt.

Az olasz határon az ellenség arra törekszik, hogy nagyobb nyomást gyakoroljon csapatainkra. E törekvése azonban ágyuharcoknál és határ küzdelmeknél többre nem vezetett. (Min. Sajtóoszt.)

Támadunk az egész Dnyeszter vonalon.

Budapest, június 17. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszok védelmi állásai, amelyek ellen seregeink támadnak, sűrűbben vannak egymás mellett, mint a Dunajec és a San között voltak. Az oroszok állásaik mindegyikét elkeseredetten védik. Az áttörés egyre keményebb harcokkal kedvezően folyik Jaworow és Olencya irányában, ahol József Ferdinánd seregei együtt küzdenek Mackensen seregeivel. A Dnyeszter egész vonalán heves csaták folynak, mert az oroszok itt a Lembergbe vezető utat védik.

Galicia legnagyobb vizakadályát a Dnyeszter vonalat sikeresen támadjuk.

A lemerbergi vonalon.

Budapest, június 17. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz arcvonal, amely csapatainktól nyugatra támadott, teljesen visszavonulásban van. Elértük a Vereszycza nyugati partját és Grodek nyugati részét. Niemiervot pedig elfoglaltuk.

Forradalom Moszkvában.

Budapest, június 17. (Saját tud.) A Wossische Zeitungnak jelentik Pétervárról, hogy Moszkvában esütörtökön valóságos forradalom volt. A diákok és munkások vörös zászlókkal járták be a várost, közben raboltak és romboltak. A tömegből állandóan hangzott:

- Le a népgyilkosokkal, le a háborúval!
- Le a cárizmussal!

Délutánra a zavargás elfojtására katonaságot akartak kirendelni. A polgármesternek csak nehezen sikerült ettől a szándékától eltéríteni a kormányzót. A forradalmároknál talált és lefoglalt proklamációkból megállapították, hogy Charkowban és az odeszai kormányzóságokban forradalmat szítottak.

Hadaink Besszarábiában.

Budapest, június 17. (Saját tudósítónktól.) A monarchia csapatai Besszarábiában eddig tizenöt kilométernyire hatoltak előre.

Galicia határán tulkergetett oroszok.

Grodek egy része kezünkben.

Budapest, június 11. (Hivatalos.)

Keleti hadszíntér.

A megvert orosz hadsereg sehol sem tudott helyt állani. Közép-Galiciában erős utóvédek fedezete alatt az egész arcvonalon folytatták visszavonulásukat északkeleti és keleti irányban. A szövetséges hadseregek sarkukban vannak.

Sieniveától északra csapataink Cieplicen és Cevkown át előre nyomultak és tegnap nagy orosz erőket, melyek még Galicia területén harcoltak, az ellenség súlyos veszteségeivel a galíciai határon át szorították. Ekkor keleten csatlakozva a szövetséges csapatok, elérték Lubacovot. Heves harcok után kiragadták az oroszok kezéből Niemiervot és folytatták előnyomulásukat Jalow felé. A lemerbergi úton a Böhm-hadsereg csapatai erős orosz utóvédekkel Volczuhy mellett még az esteli órákban a Veresuv mögé vetették vissza és éjjelben Grodeknek nyugati részét rohammal bevették. Grodektől délre is megtisztítottuk a Veresuv jobb partját az ellenségtől. A Dnyesztertől délre a helyzet általában változatlan.

Lemberg felé.

Amsterdam, június 17. Az oroszok makacs ellenállása dacára a szövetségesek folytatják diadalutjukat Lemberg felé. Lemberg már ki van ürítve. Párisban az orosz vereségek híre nagy izgalmat okoz. A kormánylapok türelemre intik a lakosságot.

Az oroszok Lemberg védelméért harcolnak.

Stryj június 17. Az oroszok, hogy Linsingen seregét legyűrhessek, Grodeknél elért sikereinket a Dnyeszter vonalon való előtöréssel akarják ellensúlyozni, hogy Lemberg elesését minden áron megakadályozzák.

812 halott egy robbanás következtében.

Berlin, június 17. (Saját tud.) Az orosz ochtai löszergyárban történt robbanás következtében 812 ember lelte halálát. — A gyárban 8000 kiló robbanó anyag pusztult el. A

borzalmas robbanást forradalmárok idézték elő.

Ujabb orosz jegyzék Romániának.

Lugano, június 17. A Corriere della Sera bukaresti jelentése szerint az ottani orosz követ hétfőn kormánya nevében új jegyzéket nyújtott át. Állítólag ez a jegyzék is olyan, mely még csak megközelítően sem veszi számba Románia kívánságait.

Visszavert olasz támadások

Olasz hadszíntér.

Az Isonzó arcvonalon csapataink Plava mellett ismét több támadást vertek vissza, az ellenségnek súlyos veszteségei mellett.

A Krn. sziklavidekén a hegyicsapatok harcái tovább folynak.

A karinthiai határon nem történt lényeges esemény.

Tirolban az ellenségnek Tressai mellett Tofano vidékén Fülliachi hágó, továbbá a Buchenstein és a Nunte Konto (Folgariától keletre) ellen intézett támadásait visszautasítottuk. Höfer.

Az olasz hajóhad a Dardanelláknál.

Budapest, június 17. Római hír szerint trentói kikötőből több olasz cirkáló és több kisebb hajó egység elindult Tenedoszhoz, hogy részt vegyen a Dardanellák elleni akcióban.

A pápa világi uralma.

Lugano, június 17. A Corriera d'Italia foglalkozik azzal a híreszteléssel, amely szerint a német katolikus sajtó a pápa világi uralmának érdekében akciót szervezne indítani s olasz prelátusok akadtak, akik erre a mozgalomra kaphatók. — A lap kizártnak tartja s kijelenti, hogy a Szentszéknek semmi érintkezése nincs e mozgalom vezetőivel. A pápa nem várja és nem kívánja, hogy jogait idegen szuronyokkal ismertessék el.

Venizelosz pártjának győzelme.

Stockholm, június 17. Az ententebarát Socialdemokrat párisi jelentése szerint az entente nem sokat remél attól, ha Venizelosz volt görög miniszterelnök, visszatér hivatalába. Párisban Venizelosz visszatértét nem tekintik olyanoknak, hogy ez az ő régi háborús politikájának folytatását jelenti, mert azóta a viszonyok megváltoztak, különösen az olasz beavatkozás folytán.

Cadorna haditerve.

Lugano, június 17. A Giornale d'Italia egy szakértőtől arról értesült, hogy Cadorna eredeti terve az volt, hogy a Karni szorosokon tör be Friaulba. Az előretörésre hivatott csapatoknak a Plöcken völgyben kellett volna gyülekezniük. Az osztrák-magyar csapatok 1908. óta mindig itt tartották meg gyakorlatait. Itt próbálta ki Ferencz Ferdinánd főherceg és báró Conrad jelenlétében az ágyuit az osztrák-magyar tüzérség. Az az elkeseredés, amellyel az osztrák-magyar csapatok itt harcolnak, bizonyossága annak, milyen fontosságot tulajdonítanak e stratégiai pont birtokának és mi várt volna az olaszokra, ha ez az ellenség birtokában maradt volna. A Messagero dicséri Cadorna óvatos hadviselését, mert csak ennek köszönhető, hogy az ellenség kénytelen volt szándékait és állásait elárulni.

Az ellenség nagy veszteségei a Dardanelláknál.

A török hadszíntér.

Konstantinápoly, június 17. A főhadiszállás közli:

A Dardanella fronton Ari Burnu mellett június 14 én tüzérségünk több találatot ért el. Megfigyeltük, hogy az ellenség az álltalunk tüzérségi állásai ellen indított tüzelés következtében meglehetősen nagy veszteségeket szenvedett. Parti ütegeink sikeresen bombázták az ellenség szállító hajóit, táborát és repülőgép hangárjait. A Sed il Bar melletti parton repülőgépeink egyike Imbros szigetén a Kefalo öbölben észrevett egy páncélos hajót, melynek típusa az Agumeum típusához hasonlít.

A páncélos fedélzetét csaknem teljesen elborította a víz. A kémény és a hátsó árbóc teljesen víz alatt állott.

A többi hadszíntereken nem történt semmi jelentősebb esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német léghajók bombázták Anglia északi részét.

Berlin, június 17. A Wolf-ügynökség jelenti:

A 15-éről 16-ra virradó éjjelen haditengerészetünk léghajói támadást intéztek Angolország északi partjai ellen. A part menti erődített helyekre bombákat dobtak, amelyek az itteni telepek egész sorát, köztük egy kohótelepet is felgyújtottak és elpusztítottak. A léghajókat erősen lövöldözték. Különösen hevesen lövöldöztek őket egy parti üteg, amelyet léghajóink megtámadtak és elhallgattattak. A léghajókkal nem történt semmi baj. Von Behneke.

Lukács Ödön memoranduma a kormányhoz.

Az élelmezés kérdése.

Lukács Ödön főjegyző, a városi köz-élelmezés vezetője nagyszabású memorandumot intézett a kormányhoz, melyben rámutat a drágaság okaira és kormányhatósági intézkedéseket sürget, hogy a drágasággal sikeresen megküzdeni lehessen. A hatalmas memorandumot főbb pontjaiban következőkben ismertetjük:

Lukács Ödön memorandumában mindenekelőtt rámutat az általános helyzetre, azután kifejti, hogy a város hatósága mindent megtett a visszaélések megakadályozására, de a helyi intézkedések nem elégségesek, hanem a kormányhatalom segítségére van szükség.

Termelő és közvetítő.

Sajnosan észleli a fogyasztó közönség, hogy a baj kuforrása utáni vizsgálódás szálai sok esetben egész a termelőhöz vezetnek. A termelő maga már több fogyasztási cikknél vagy indokolatlanul magas árat szab, vagy pedig spekulatív cézzel a fogyasztás elől természetesen jobb conjunkturára várva visszatartja. Ez eljárása természetesen megzavarja a kereslet és kínálat közötti szükséges egyensúlyt s a mellette feleslegessé teszi az üzérkedési vágyat, leadületbe hozza a közvetítő kereskedelmet, s ilyképp közvetve és közvetlenül okozója az árnövekedésnek. A közvetítő kereskedelem e felvirágzása azután az árdrágítás súlyos következményein kívül még egyéb veszedelmet is rejt magában. A város közönsége ugyanis sajnosan tapasztalja, hogy a közvetítők az árut nagy részben nem a helybeli piac számára tart-

ják fenn, de a fogyasztók érdekeire egy káros kereskedelmi irányzat alakult ki, amely sok esetben a legszükségesebb élelmiszereket a kielégítésre váró szükséglet elől elvonja, fizetési érdekei szerint az árut különböző piacokon helyezi el, a kereslet és kínálat viszonya között nagy foku egyenlőtleniséget támaszt, s ilyképp árdrágító következményeinél fogva feltétlen hatósági beavatkozást igényel.

Az elővásárlás szigorú helyi tilalmazásán kívül tehát szükséges volna az ármérséklés céljából a prohibítív intézkedésekkel annak a biztosítása, hogy a város és környékének élelmiszer termése elsősorban a helyi piacokra kerüljön, a helyszükséglet kielégítése tartassék fenn és csak az ezután fennmaradó felesleg adassék át a közforgalomnak. Ezért felhatalmazásra volna a tanácsnak szüksége arra, hogy a város területéről kereskedők által kivinni szándékolt legszükségesebb élelmiszereket a szükséghez képest lefoglalhassa, azokat meghatalmazott közege által a naponkénti megszabott s követelhető legmagasabb piaci áron a közfogyasztás céljaira készpénz fizetésért megvásárolhassa.

Igaz legendák a hirtelen meggazdagodásról.

Rámutat azután a memorandum a marhával való kereskedés türethetetlen elfajulására. Legendák vannak, hogy egyes emberek a marhával való üzereskedésből máról-holnapra meggazdagodtak és ezek a legendák igazak. A hus azért drága, mert számtalan közvetítő kezén megy keresztül, míg a mészároshoz s illetve a fogyasztóhoz jut, amikor aztán már borzalmasan drága.

A helyi hatóságok e kérdés megoldására nem elég erősek. Nincs módjukban, hogy az állattartó gazdát ármérséklésre bírják, nincs kellő hatalmuk, hogy a közvetítést mint drágító tényezőt a forgalomban az elkerülhetetlen szükségesség mérvére csökkentésük s ilyen módon egy közési versenyüzem sem érhet el mint ármérséklő, vagy árnyivelláló tényező számba vehető eredményt.

E helyzetben csakis az állami kormányzatnak állhatnak módok rendelkezésre, amelyek segítségével a husellátás mai nagy bajait orvosolhatja. Elérkezett az ideje annak, hogy a közfogyasztásra szánt állatoknak úgy élő, mint levágott állapotban a maximális ára megállapíttassék s ezáltal úgy a gazda, mint a mészáros illegitim nyereszkesége meggátoltassék, de elérkezett az ideje annak is, hogy a közvetítés garázdálkodásainak gát vetessék, s a termelő és fogyasztó érintkezése megkönnyíttessék. Éppen ezért célszerűnek és helyesnek találnám a marhakereskedelem ügyének Ausztriai mintára való ez irányú rendezését.

A memorandum végül kéri a kormánytól:

1. A legszükségesebb élelmiszereknek az egész országra terjedőleg való maximális árát megállapítani;
2. az emberi élvezésre szánt állatoknak élő és levágott állapotban való maximális árát megszabni;
3. a marhakereskedelmet oly módon sürgősen szabályozni, hogy a közvetítő kereskedelem, mint árdrágító tényező a forgalomból a lehetőségig kiküszöböltessék;
4. móltóztassék az 1914. évi L. t. c. 3. §-a alapján felhatalmazást adni a közigazgatási hatóságnak, hogy a város élelmiszer szükségletének biztosítása végett a helyi piacokról kereskedők által kivinni szándékolt legszükségesebb élelmiszereket a szükséghez képest lefoglalhassa, azokat meghatalmazott által, a megszabott s követelhető legmagasabb piaci áron a közfogyasztás céljaira készpénz fizetésért megvásárolhassa.

A dakozzunk fémtárgyakat a hadsereg céljaira.

Az élelmiszerek drágasága ellen.

Dr Ágoston Péter beadványa.

Dr Ágoston Péter törvényhatósági bizottsági tag hosszú beadványt intézett tegnap Nagyvárad városához a közélémezés tárgyában.

A beadványban hivatkozik arra, hogy már a háboru kitörése után nyomban figyelmeztette Nagyvárad városát, hogy a lakosság közélémezésének ellátása tárgyában minél több élelmiszert szerezzen be még akkor, mikor erre mód és alkalom kínálkozott. Ha ezt a város akkor keresztülviszi, nem következik be a mostani állapot.

De akkor nem méltatták kellőleg a figyelmeztetést. Most újból felemeli szavát, mikor látja, hogy még hosszú idő megpróbáltatásai előtt állunk, hátha megszivlelik.

A beadvány hosszasan fejtegeti a mai helyzetet. A városi közélémezési ügyekkel egy tisztviselőt teljhatalmulag kellett volna Nagyváradnak megbízni, aki csak ezt a fontos kérdést vezesse, mert ma ez a legfontosabb és teljesen lefoglal egy embert ennek az irányítása. A mai kezelési rendszert főleg drágának tartja.

Az általános szempontok alapján egész sereg indítványt terjeszt elő a memorandum.

Indítványozza, hogy a város, a sertés-hizláló felhasználásával saját kezelés mellett hizlaljon sertéseket és pedig akként, hogy minden háztartás az ételhulladékokat, a szeméttől elkülönítve gyűjtse össze és azt a város moslék-gyűjtő kocsija szedje össze. Ezzel táplálják a sertéseket addig, míg azokat tengerire kell fogni.

A baromfival való ellátást akként biztosítja a város, hogy keltető gépekkel keltetett csirkéket adjon ki a hadiségélyben részesülő asszonyoknak, akik megszabott áron kötelesek közrebocsátani. Ezenkívül a város baromfitenyészetet is állítson fel.

A tanítókat irodai szolgálat helyett rendeljék ki a földekre, hogy a zöldségtermelésre tanítsák a gyermekeket.

A város egyrészen a sertés, szarvasmarha tartás el van tiltva, ezt a tilalmat azonnal függeszték fel. Házinyul és galambtenyésztést rendezzen be a város.

A város a diszkerítészet helyett konyhakertészetet rendezzen be; a közeli melegfürdők vizének felhasználásával nagyszabású melegházi konyhakertészetet állítson fel a város.

Minden szükséges élelmiszerből a kellő időben szerezzen be a város.

A maximális ármegállapításnak az a módja, mely nékülözte a kellő körültekintést, soká fogja éreztetni hátrányos következményeit. Ezért a városnak átkellene vennie az élelmiszerek közvetítését a termelőtől a fogyasztóhoz. Tehát sürgősen felállítandó egy szerv, mely a termelő áruit, ha ez nem jöhet a városba, átveheti. A termelőt minden eszközzel elsősorban a helypénz leszállításával, elengedésével a piacra vonzza.

A piaci ármegállapítás csak úgy lehet kielégítő, ha egyedül a súly alapján és minőség szerint történik. — Ezeket az sprólékos ügyeket nem lehet tisztviselőkkel elintéztetni.

Büntetik a tejhamisítókat.

— Saját tudósítónktól. —

A rendőrség erélyesen látott hozzá, hogy a piacon nagyon elterjedt hamisítéjú-árusoknak üzemeltetése megfékezze. Most, hogy újra megnyílt a vegyvizsgáló állomás, még intenzívebben és hatásosabban fejthette ki a rendőrség a vegyvizsgáló-állomás vezetőjével együtt működését ebben az irányban. Egy-másután tartott a rendőrség tejrajziákat a piacon és meglett az a jó eredménye ezeknek, hogy mennél többször történtek, annál inkább kevesbedett a hamisítéjú manipulálók száma.

A rendőrségi kihágási bíróság előtt tegnap délelőtt kiler a tejhamisítási ügyben folytatott tárgyalást. Az ügyek közül hat tisztán tejhamisítás miatt indult meg, míg három ügy csupán a közönség megtévesztése miatt került a kihágási bíróság elé.

A hat tejhamisítási ügyben tegnap délelőtt ítéletet is hozott a kihágási bíróság.

Érdekes, hogy a tejhamisítók közül legtöbben Szent-Andrásról való falusi bácsik. A falusi árusok a piacra behozott tejet igen nagy mértékben meghamisították, még pedig 10 százaléktól 20 százalékig ment a hamisítás. A kihágási bíróság tekintettel volt arra, hogy a falusi tejárusok ilyenfajta tejhamisítási manipuláció miatt először állottak a hatóság előtt és ezért csupán csak 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte őket fejenként. Az elítelt hamisítók azonban nem egyeztek bele a szerintük súlyos pénzbüntetésbe és felebbezést jelentettek be. A kihágási bíróság másik három ügyben pedig 20—20 koronára büntetett meg szintén falusiakat amiatt, mert nem alkalmazták a tejeskannához fémjelzést, amely mutatta volna a kannában levő tej minőségét és ezáltal a közönséget megtévesztették. Még volt egy pár tejhamisítási ügy tárgyalásra kitűzve, de ezek a felek meg nem jelenése miatt elmaradtak.

A polgári fiúiskola rajzkiállítás.

Őszintén be kell vallania a tudósítónak, mikor ez alkalommal a polgári fiúiskola rajzkiállításáról megemlékezik, hogy még ebben a vészterhes időben is igazi őszinte elragadtatással tudta kiváltani az a változatos és gazdag rajzkollekció, amely a rajztanítás és pedagógia egy újabb és közvetlenebb hatásáról tesz tanubizonyosságot.

A rajzkiállítás anyagát legnagyobb részben Motte Románának a kiváló iparművésznek, jelenleg a polgári fiúiskola rajztanárának növendékei állították ki. Csupa ragyogás a terem fala mindenfelől. Akárhova tekint a szem, mindenütt rajta van a kiállított rajzokon a művészi tanítónak a szelleme, amely nem akarja a rajzoló gyermeket a merev formálmussal sablomossá tenni, hanem engedi, hogy a gyermek lásson és nézzen, azután pedig úgy, ahogy érzi és gondolja, mindig pompás rajztudással, színelrakással, a figurák elhelyezésével teremtse meg a rajznak a harmoniáját.

A kiállított rajzok főleg a diszitések terén mozognak. Egyszerűbb és igénytelenebb, de azért mindig valami érdekeset adó figurális diszitényrajzok váltakoznak már

kissé komplikáltabb tervezésekkel, amelyeken a figurák elhelyezése, a színek összetétele, a rajz biztos tudása nem egyszer meglepi a nézőt.

Általában fölötté szép eredményeket mutat a rajzkiállítás, különösen, ha azt is tekintjük, hogy a kiállítás anyagát képező több mint 400 rajzot a lehető legrövidebb idő alatt készítették el a kiállítók. Mindenesetre az a nagy rutin és felkészültség, amely a kiállított rajzokról leír, valamint a gyermeki léleknek a rajzokon való szabad és őszinte megnyilvánulása, amelyet nem korlátoz a hideg formáság kimértsége, a kiváló és kitűnő rajztanároknak: Motte Románának érdeme, aki ezen kiállítással is méltán részolgált a legnagyobb érdeklődésre.

Az első szóbeli felebbezési tárgyalás a táblán.

Nevezetes dátum a tegnapi nap a királyi tábla történetében: tegnap folyt le az első szóbeli felebbezési tárgyalás az új polgári perrendtartás alapján. Ezzel az új perrendtartás elfoglalta Nagyváradon az igazságszolgáltatás egész területét.

Hogy mit jelent ez az esemény, azt dr Imrik Péter kir. táblai tanácselnök tömör vonásokkal, rövid, de jellemző erővel teli beszédben vázolta.

Az érdekes tárgyalás lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

A királyi táblán tegnap volt az első szóbeli felebbezési tárgyalás, amelyet Imrik Péter dr tanácselnök a következő szavakkal vezetett be:

A P. P. életbeléptetése óta ma tart a kir. ítélőtábla először szóbeli felebbezési tárgyalást.

Polgári perrendtartásunknak, ennek a törvénykezési nagy reform alkotásnak a jelentőségéről, az írásbeliséggel szembe állítható nagy előnyeiről, az alkalmazásával elérni és biztosítani kívánt nagy igazságügyi célokról és érdekekről már annyi ugyyszólván közismeretűvé lett ismeret hangzott el és látott napvilágot a napi sajtóban a szaklapokban, a szakirodalomban, a szaktanácskozásokon és a maihoz hasonló alkalmaknál, hogy szinte fölösleges, sőt banális volna azoknak megismétlése, vagy részletesebb fejtegetése.

A mai alkalmából csupán arra kívánok rámutatni, hogy az emberiség haladás történetében azok az intézmények és alkotások a legjelentékenyebbek és legáldásosabbak, amelyek az embereket egymásra utaltságukban az egymással való érintkezésben egymáshoz közelebb hozzák. Ezt a célt szolgálják a közlekedési eszközök, a telefon és ezekhez hasonló egyéb technikai alkotások.

Ugyanezt a célt van hivatva szolgálni az igazság keresésében és kiszolgáltatásánál a P. P. rendtartás azoknál a tulajdonságoknál fogva, amelyek alkalmasak arra, hogy a jogkereső és a jogszolgáltató faktorok között a közvetlenséget megteremtse. Ezt a közvetlenséget a műnek nagy nevű szerzője az írásbeliségnek a szóbeliséggel egybeazonlítása mellett ezekkel a jellemző szavakkal domborította ki: *Az írásbeliség a tinta, a szóbeliség az élet.*

Bizva bizom abban, hogy azoknak az intencióknak a diadalra juttatása végett, amely intenciókat a szerző az 5 művében lefektetett, az ügyvédi kar a bírósággal teljes harmóniában fog közremunkálni.

Ezután a felebbezett ügyben a tárgyalás megtartatott, a felek képviselőivel és a tárgyalás befejezése után megtartott tanácskozás után elnök kihirdette szóval a kir. tábla ítéletét.

A tárgyalás ügy gyulai törvényszéki, 8010 K iránt indított váltóper volt.

Sursum corda!

Fel a szivekkel!

Sursum corda! Fel a szivekkel! Ugy hangzik e két szó, mint a dübörgő csatazajban a „Rajta! rajta!” mellyel katonáink buzdítják egymást az előretörésre, az előrejutásra, a diadalra. Sursum corda!, evvel a buzdító „rajta” kiáltással fordulunk mi is a közönséghez, hogy megpróbáltatásunk nehéz, de egyuttal dicsőséges, diadalmas napjaiban emelje fel szívét, vegyen részt az itthonmaradottak nehéz munkájában, harcában, legyen támogatója, harcosa, annak a kiváló intézménynek, amely nemes emberbaráti szeretetével, fáradhatatlan, buzgó munkálkodással enyhítő balsamot csepegtet rokkant hőseink sebeire. Legyen mindenki méltó magyar voltához, hozza meg csekély áldozatát, mellyel mindnyájan tartozunk hazánknak, s azoknak, akik testi épségüket, egészségüket áldozták fel az itthonlevőkért.

A Vörös-Kereszt „Sursum corda” ünnepe a szombati nappal veszi kezdetét. Ugyanis az ez alkalomra készült emléklapok árusítását már szombat délután megkezdik, annál is inkább, mivel az érdeklődés igen nagy a közönség körében. Az emléklapokat délután 5—6 óráig fogják Nagyvárad fáradhatlan urhölgyei és urleányai árusítani a Bémertéren és a Városi-kávéház előtt s ugyanitt jegyek is kaphatók lesznek.

A „Sursum corda” első jótékony előadása vasárnap este 8 órakor lesz a Katolikus Kör nagytermében. A disztribúció, a mint az általunk közölt programból áll: I. Mi, akik itthon maradtunk. II. Zengő tábor, III. A megmentett otthon. Az előadásra már nagyban folynak az előkészületek úgy, hogy a sikerhez semmi kétség nem fér, s remélhetőleg a közönség is pártfogolni fogja megjelenésével azt a nemes célt, amelynek érdekében a rendezőség oly nagy hévvel fáradozik.

A hétfői második előadás is nagyszabásúnak ígérkezik. Ez az előadás szintén este 8 órakor kezdődik.

A teljes program a következő:

A „Megmentett otthon”, nagyszabású mozijáték a csatatéren felvett legújabb képekkel, több szuronyrohamos csatajelenettel. Főszereplők: Berky Lili a Népopera művésznője, Kürti József a Nemzeti-színház tagja, Lakos Edit és Ibolyka a Vigaszínház tagjai; két felvonásban.

Ezt megelőzi Bleyerné, Garzó Adél énekeskolájának művészileg összeállított évről-évről vizsgálója és hangverseny. A hangverseny műsora a következő:

1. Ballin: Norma kettős: énekl. Kepes Nusi III. éves. Nagy Irénke III. éves. 2. Bizet: Régi dal, énekl. Zuckermann Anna II.

éves. 3. Verdi: Troubadour nagy ária: énekl. Hönigsberg Erzsike I. éves. Halévy: Aria a „Zsidónő” nagyoperából; énekl. Diamandy Cica II. éves. 5. Pust: Frühlingsbaden. Dal, énekl. Sulyok Gizi II. éves. 6. Halévy: a „Zsidónő”-kettős énekl. Diamandy Cica, Hönigsberg Erzsike. 7. Verdi: Aria a „Tra viata” nagy operából énekl. Nagy Irénke. 8. Verdi: Aria az „Alarcosbál”, nagy operából, énekl. Kepes Nusi.

Tekintettel a nemes célra, reméljük s kérjük, hogy városunk műértő közönsége eme kettős műelővezetést tömeges megjelenésével honorálja.

Takarékoskodjunk!

Nem kaphatnak drágasági-pótlékot a megyei tisztviselők.

Biharvármegye törvényhatósága még a márciusi közgyűlésen elhatározta, hogy a kezelő- és segédkezelő személyzetnek, valamint a szolgáltnak 10 százalék drágasági pótlékot szavaz meg. Tekintettel azonban arra, hogy a vármegye nem rendelkezik megfelelő tőkével a pótlékhoz, azért arra kérte a minisztert, hogy a szükséges pénzt az Országos hadsegély alapból folyósítsa.

Tegnap érkezett meg a miniszter leirata a pótlék dolgában. Eszerint a miniszter nem helyesli vármegye határozatát. A legutóbbi illetmény rendezés alkalmával ugyanis ki lett mondta, hogy a megyei tisztviselők ép úgy mint az államiak semmiféle pótlékban nem részesíthetők. Igaz ugyan, hogy a világháború súlyos nehézségeket rótt az országra, azonban ezeket a terheket egyenlően érzi mindenkinek.

A mai súlyos viszonyok között a tisztviselőknek a legnagyobb mértékben kell takarékoskodniuk, hogy a reájuk rótt terheket ellensúlyozzák. Ez a takarékoskodás a tisztviselők részéről kétszeresen kívánatos, mert elsősorban nekik kell jó példával elől járni a polgárság előtt. A takarékoskodás mellett tehát fölösleges a drágaságipótlék.

Szép szép a miniszter atyai intelme, azonban speciell Nagyváradon nem állja meg helyét. Itt a körülmények olyanok, hogy minden takarékoskodás mellett sem lakhatnak jól a tisztviselők. Ma a tisztviselői osztály teljesen ki van szolgáltatva az arannyal teletömött termelőknek. A termelőnek bőségesen van pénze a „rekvirált” termékekből és különösen az államszegélyből. Nincs tehát ráutalva a más években igénybe vett kezemunkájának ellenértékére.

Azért ha a nagy bőségéből elad valamit, azt csak a középosztály veszi meg, még pedig olyan árért, amin szörnyülködni fog a jövő nemzedék is. Nem drágasági pótlék kell a tisztviselőnek, hanem olcsó élelem. Ezt pedig úgy lehet elérni, ha a termelőktől, akiknek földje az idén is biztosít annyi jövedelmet mint máskor, legalább a nyár tartamára megvonják az állam segélyt. A tisztviselők takarékoskodhatnak akár az éhen halásig, azért csak nem fognak tudni boldogulni a zsaroló termelők kapzsisága miatt.

Végül kijelenti a miniszter, hogy ha a körülmények elkerülhetetlenné teszik a drágaságipótlékot, úgy adhat a vármegye, adhatja, de csak a saját alapjából és azt is csak úgy, ha az az alap még nincs lekötve valamilyen célra. Abban az esetben is, ha

találna alapot a vármegye, akkor is csak azoknak adhat pótlékot, akik arra föltétlenül rá vannak utalva.

A nagyváradai Gyermeknap fényes eredménye.

A Gyermeknap rendezőbizottsága most állítja össze a gyűjtés eredményéről szóló kimutatást, mely nagy munkát igényel és így csak néhány nap múlva közölhető.

Most csak az igazán fényes eredmény főbb tételeit közölhetjük a következőkben:

Templomgyűjtésből befolyt	1191.47 K
Urnáknál	2802.30 K
Magánosoktól gyűjtőíven	326.20 K
Színházi stb. tiszta jövedelem	49.03 K
Bélyegekből	184.20 K

Összesen: 4553.20 K

A kiadások összesen legfeljebb 300 koronára ruznak és így az árvák javára legalább 4200 korona marad, ami az 1913-ik évi 2000 koronával és az 1914-ik évi 3200 koronával szemben tekintélyes jövedelem többletet mutat, és azt is igazolja, hogy a nagyváradai társadalom igazán megértette, hogy mi a kötelessége a mai nehéz időben.

A rendezőbizottság arra kéri ez uton a t. védnököket, hogy az urnák és perselyek gyűjtésénél segédkező hölgyek és leánykák névsorát levelező lapon Szűcs Izsó igazgatóval tudatni kegyeskedjenek részint, hogy a bizottság hálájának kifejezést tudjon adni, részint, hogy az elveszett 82. és 134. számú perselyek holléte kikutatható legyen.

Persely- és urnagyűjtésből 1915. jun. 12-én befolyt: 1. Dr. Barna Arminné védnök gyűjtése 32.22 K. 2. Bócz Gézané 192.18 K. 3. Butyka Lajosné 136.32 K. 4. Diósy Irén 70.08 K. 5. Csulyok Béláné 81.4 K. 6. Dr. Edelmann Menyhértné 86.92 K. 7. Freifeld Mórné 54.10 K. 8. Fekete Ilonka 113.13 K. 9. Fényes Manóné 159.84 K. 10. Gerő Arminné 15.58 K. 11. Özv. Géher Antalné 77.71 K. 12. Özv. Grunvald Henrikné 117.50 K. 13. Hegedüs Rezsóné 41.40 K. 14. Hofbauer Pálné 46.15 K. 15. Huszár Bertalanné 34.58 K. 16. Imecs Illésné és Halász Zsigmondné 68.87 K. 17. Dr. Istvánffy Istváné 24.85 K. 18. Kazinczy Mariska 88.58 K. 19. Dr. Koczó Jenőné 67.09 K. 20. Korbély Józsefné 21.00 K. 21. Krammer Károlyné 17.65 K. 22. Koszta Istvánné 92.42 K. (ebben Klein százados gyermekei gyűjtése 35 K 25 fillér). 23. Kőszeghy Józsefné és Lukács Odónné 160.20 K. 24. Dr. Medvigy Ferenczné 18.72 K. 25. Mikoszka Lajosné 41.58 K. 26. Orley Györgyné 78.78 K. 27. Pásztor Ferenczné 42.07 K. 28. Perlesz Józsefné 60.35 K. 29. Petry Gyuláné, Popper Ákosné és Schütz Albertné 73.92 K. 30. Özv. Popovics Györgyné 156 K. 31. Rechtené B. Zsófia 42.43 K. 32. Sass Edéné 99.88 K. 33. Soós Jenőné 77.70 K. 34. Dr. Simonyi Ernőné 119.76 K. 35. Szentlélek Kálmáné és Somló Károlyné 75.10 K. 36. Tabéry Arminné 39.10 K. 37. Dr. Thury Endréné 18.22 K. 38. Vass Jánosné 74.23 K. 39. Zadánzky Lászlóné 53.66 K. Összesen: 2868 kor. 31 f.

Magánosok adományai 1915. június 12-én. Ágoston Péterné 10 kor., Reismann Mórné 10 K. Vuetskies Julia és özv. Lukács Gusztávné urhölgyek gyűjtése: gróf Széchenyi Miklós 50, dr. Bundala Mihály 10, Spett Gyula 20, Karácsonyi János 20, Beothy Győri Tibor 2, Schiffert B. 2, dr. Pataky Arnold 2, dr. Mazurek Gy. 5, Brám Lőrinc 20, Olvashatlan 4, dr. Lányi József 20, Gabrielly Lajos 30, dr. Vuetskies Gyula 10, Papnöveldei tanárok 20, Reform. tanítóképző intézet növendékeitől és önképző körétől 61.20, Ullmann Sándor, az orth. izr. hitközség elnöke adománya 50, özv. Nagy Bálintné urhölgy adománya 10, Női keresk. szaktanfolyam növendékeitől 10, összesen 368 korona 20 fillér.

Az Urnak összegéhez csatoltattak a következő gyűjtőíves adományok: Csulyok Béláné urhölgnél: dr Lábán Lajos 10, Lehoczy Lajos 2, Kepes Miklós 4, Gábor József 3, Skultéty István 2, Domokos László 2, dr Szogray László 2, Vámosy Mihály 2, Fekete József 10, Bazala Béla 4, Urszinyi 2, Geleta Géza 5, dr Csulyok Béla 5, Szakabai Mihály 5, összesen 60 korona.

Fényes Manóné urhölgnél: Haltenberger Vilmosné, Vilike, Gyulus, Bélus, Bogaár Sándor, báró Karg János, Kuffler György, Havas Mór 10, összesen 20 korona. Böcz Gézné urhölgnél: Molnár Imre gazd. felügyelő 5, özv. dr Popovics Györgyné urhölgnél: Bihoreana 20, özv. Vajna Józsefné 2, összesen 28 korona.

A bukovinai menekültek megemlékezése.

Mikor az oroszok elfoglalták Bukovinát, sok menekült érkezett onnan Nagyváradra. Intelligens családok, előkelő hivatalnokok éltek Nagyváradon hónapokig.

A menekültek körüli hatósági teendőket Kemény Ignác tb. rendőrkapitány látta el s fáradtságot nem kimélve igyekezett ezekben a hontalanság keserűségeit enyhíteni. Azóta nagyon beborult az oroszoknak; a mindent letipró orosz gőzhenger már visszafelé megy s Isten segítségével vitéz csapataink megtisztították Bukovinát az orosz esordától. Így a bukovinai menekültek is, majdnem kivétel nélkül már haza költöztek elhagyott tűzhelyeikhez.

Tegnap levelet kapott Iliseste bukovinai városkából Kemény Ignác kapitány Laufenaner Zsigmond cs. és kir. állami iskolai igazgatótól, aki annak idején szintén hosszabb ideig tartózkodott Nagyváradon családjával, mint menekült. A levél, hü fordításban a következő:

Kedves Kapitány Ur!

Mit csinál a szép Nagyvárad közönsége? Jól érzi-e még magát derék lakossága? Soha nem felejtjük el azokat a szép napokat, amelyeket, bár nagy nyomeruságunkban, ott töltöttünk s azt a gondosságot, amellyel ott oly jól elláttak bennünket. Láttuk, hogy a magyar hivatalnok a legliberálisabb, legelzékenyebb a világon. Amit azelőtt tanultunk, olvastunk, hallottunk Magyarországról, mind rombadőlt, mióta személyesen ösmertük meg szép Magyarországot. A szerzett tapasztalatok oly jó benyomást tettek lelkünkben, hogy annak emlékét örökre megőrizzük.

Ellenségeink a háboru előtt annyi téves dolgot halmoztak össze rólunk, hogy máltán esodálkozhattak a bukovinaiak is az itt talált fendezett állapotokon. Ezeket a hazugságokat azonban lerombolják az itt szerzett tapasztalatok, amelyek alapján, mint a fentebb közölt levél is igazolja, egészen más véleménynyel vannak rólunk.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriában. Rákóczi-ut 7/B.

Szedjük össze nélkülözhető réz, ólom, ón, bronz tárgyait s ajándékozunk hadi célra.

HIREK

* **Augusztus 15-én vonulnak be a 18 évesek.** A honvédelmi minisztertől tegnap rendelet érkezett a törvényhatóságokhoz az 1897. évben született és besorozott népfelkelők bevonulására vonatkozólag. Eredetileg úgy volt tervezve, hogy a fiatal népfelkelők július 15-én tartoznak bevonulni. A tegnap érkezett rendelet értelmében a bevonulási határidőt egy hónappal ismét kitolta a miniszter. Az újabb határidő augusztus 15. amikor is minden alkalmasnak talált 1897. évi születésű népfelkelő tartozik bevonulni a parancsnoksághoz, amelyhez a szemle alkalmával be lett osztva.

* **A Szigligeti Társaság** választmánya tegnap délután 4 órakor a Gazdasági és Iparbank helyiségében választmányi gyűlést tartott, melyen Rádl Ödön elnöklésével dr Némethy Gyula, Báthory Ferenc, Böszörményi Géza, Láng József, Nosz Gusztáv, Gyémánt Jevő, Sas Ede voltak jelen. A gyűlésen az elnök bejelentette a veszteséget, amely a Társaságot a kiváló tudós Bunyitay Vince tiszteletbeli tagjának halálával érte, akinek emlékezetét a tél folyamán külön ünnepi ülésen fogják megülni. A közgyűlés napját a választmány június 27-ére tűzte ki, melyre nézve kibocsátotta a következő meghívót:

Meghívó. A Szigligeti-Társaság évi közgyűlését ez évi június 27-én délelőtt 11 órakor tartja a város székház épületének tanácstermében, amely közgyűlésre a t. tagok tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A főtitkár évi jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Esetleges indítványok, amelyek a jelen meghívó közléseitől számított 3 napon belül az elnökséghez nyújtandók be. — Nagyvárad, 1915 június 17. Rádl Ödön, a Társaság elnöke; Sas Ede, a Társaság főtitkára.

* **A tejfelek és turók ára.** Értésem a város közönségét, hogy a f. hó 18., 19. és 20. án a tejfel legmagasabb ára 1 korona 30 fillér literenkint, a tehénturó ára pedig 1 korona 20 fillér kilonkint. Nagyvárad, 1915. évi június 17. é. *Lukács Ödön* s. k. A többi élelmiszerek ára a már közölt megállapítás szerint érvényes.

* **Meghalt egy örökülményi katoná.** Öreg népfelkelő volt. Idehaza teljesített szolgálatot. Legutóbb Váradvelencén szolgált és ott beteg lett. Addig állott a posztján, míg össze nem rogyott, aztán hazavitték és meghalt. Az orvosok bélhurutot konstataáltak nála. Nagyszerű temetést rendeztek számára. Kivonult a katonabanda is, mely egész uton szomorú gyászdalokat játszott. Bajtársai nagyon szerették a derék, jó lelkű népfelkelőt, azért mikor a temetés napja volt, az egész század jelentkezett, hogy ők is kikisérk bajtársukat. És tegnap, mikor a temetés volt, nemcsak az a diszszakasz lépkedett a koporsó előtt, amit kirendeltek, hanem az egész örökülmény szolgálatban nem lévő része is. A koporsó után, egy fekete ruhás, az életékéjétől sok barázdával szántott könnyel áztatott arccal lépkedett a halott népfelkelő felesége. A szomorú asszony mellett hat gyermek sirt. Siratták az apjukat. És ezt a szomorú családot látták azok az öreg katonák, akik leültött szemmel ballagtak a poros szürke

aszfalton. Sirtak ők is, de hát mit tehetek volna. És mégis. Belenyult minden katoná a zsebébe és pár perc alatt 100 koronát adtak össze. Hátha felszáritanak vele egy könnyet Szomoru menet volt ez nagyon, talán majdnem olyan szomorú, mint az a körülmény, hogy a merre a koporsó haladt, — megfigyeltük, — egy pár tiszt kivételével senki sem tisztelgett a katonák közül az utolsó utján haladó bajtársnak. Pedig ezt talán megérdemelte volna. Hiszen a Szent László-téren egy kövér vidéki gazda még a szekereit is megállította és levett kalappal várta végig a menet végét. Lássák, nem tisztelgő katonák, altisztek önkéntesek, tanulhatnak ettől a kövér gazdálkodótól.

* **A tejbehozatal eltöltése Szent-Andrásról.** A szentandrászi körjegyzői hivatal értesítése alapján a rendőrkapitányi hivatal, a fogyasztó közönség tájékoztatása végett közli, hogy Ujpalota és Szentandrás községekből állati járványos betegség miatt f. hó 18-tól kezdődőleg 5 napon át, tehát f. hó 23-ikáig tejet és egyéb tejtermékeket a város területére, csakis a szentandrászi körjegyzőség által naponta kiállított igazolvány alapján lehet behozni. E tekintetben a legszigorúbb ellenőrzés gyakoroltatik, s ezen rendelkezés ellen vétő kihágást követ el s szigorúan büntetetik. Nagyvárad, 1915. jun. 17-én. Rendőrkapitányság.

* **Patzkó Aladárné zeneiskolájának hangversenye.** Patzkó Aladárné okleveles polgári iskolai énektanár zeneiskolájának évvégi hangversenyét e hó 29-én, Péter Pál napján délelőtt tartja meg a *Katholikus Kör* Szent László-teremben, mint eddig, úgy ez évben is *belépti díj nélkül*. Meghívókat a jövő hét folyamán küldenek szét. Részletes műsort később közlünk. Az énektanszak hangversenyén részt vesz egy előkelő nagyvárad urileány, kit két év előtt Patzkóné zeneiskolájából vettek fel az országos magyar királyi Zeneakadémiára, ahol jelenleg Sik József énektanár növendéke s külön engedelmet nyert, hogy előbbi mester-nőjének vizsgálati hangversenyén közreműködhessek. Ez alkalomra az operai intendatúra egyik tagja jön le Budapestről, hogy nyilvános hangversenyen hallgassa meg kiváló növendéke énekét.

* **Biztosítani kell a fiatalok munkásokat.** Pár nap választ el már mindössze az aratástól. Ebben a nagy munkában az idén kétségtelenül nagy és hasznos szolgálatokat fognak végezni a gyermekek. Tekintettel arra, hogy ezek a dologhoz még nem szokott fiatal munkaerők sokkal jobban ki vannak téve a balesetnek, mint a felnőttek, kívánatos, hogy a munkaadók a dolgozó gyermekeket biztosítsák. Werner Kálmán árvaszéki elnök most abban a dologban felhívást intézett az összes elüljáróságokhoz, hogy a gyermekeket munkabalesetük előtt biztosítsák be az illetékes intézeteknél. A felhívás szerint a gyermekek bebiztosítását egyenesen az elüljáróság kötelességévé tette az árvaszéki elnök.

* **Ki kell irtani Érmihályfalván a kutyákat.** Érmihályfalván megint elhaltalmasodott a veszettség. Hiába való volt a hatóság minden szigorú intézkedése, a veszettség egyre jobban terjed s naponként szállítják fel a veszett ebektől megmar embereket a Pasteur-intézetbe. Ma már annyira jutott az állapot, hogy a hatóság nem képes kellőleg védekezni a veszett ebek ellen. Mint tudósítónk jelenti, a járási főszolgabíró most úgy kíván védekezni a veszedelemmel szemben, hogy az egész községből kiirtatja a kutyákat. Ez irányban már előterjesztést is tett az alispánhoz, akinek határozatától függ, hogy kiirtják-e az egész kutyá állományt,

vagy csak szigorított 40 napi zárlatot tartanak be.

*** Elveszett imakönyv.** A Szent László templomtól kiindulva a Telekey-, Bem-, Hármás- és a Körös-utca alsó részén keresztül elveszett egy imakönyv, benne jegyzetekkel, szent képekkel stb. A tulajdonos kéri a becsületes megtalálót, hogy vigye el az imakönyvet a Szent László templom sekrestyéjébe, ahol illő jutalomtan részesül. Ezt annál is inkább kéri, mivel a megtaláló számára a könyv csekély értéket képviselhet, míg neki kedves emlék.

*** A hadbavonultak gyermekeinek gondozása.** Nagyvárad törv. hat. joggal felruházott város árvaszéke a hadbavonultak hadisegélyben részesülő kiskorú gyermekeinek gyámhatósági felügyeletét és ellenőrzését kiküldött megbízottai útján fogja gyakorolni. Az árvaszék felhívja tehát mindazokat, akik a hadbavonultak kiskorú hozzátartozóit gondozzák, hogy a gyámhatóság igazolvánnyal ellátott megbízottait, akik hozzájuk időről-időre el fognak látogatni, mindenkor teljes bizalommal és illő tisztelettel fogadják, annál is inkább, mert ezek a megbízottak az ellenőrzés mellett, a hadbavonultak kiskorú gyermekeinek minden ügyében megfelelő utbaigazítást és tanácsot is adnak mindenkinek. Nagyvárad, 1915. június hó. Nagyvárad törv. hat. joggal felruházott város Arvaszéke.

*** Adakozzunk hőseink özvegyei és árváinak segélyezésére!** A hadbavonultak családtagjainak segélyezésére a polgármesteri hivatalhoz a következő adományok érkeztek be: A nagyvárad felső kereskedelmi iskola tanári kara 100 korona. K. Szabó Károly 37. ezredbeli törzsörömester 50 korona, Palóczy Károly a részére megítélt kártérítési összeg címen 10 K, Kráhm László 10 K, Kormány Bálint 1. huszárezredbeli káplár 8 K. Az északi harcstérrel Tócsér Károly m. kir. 2. honvédszászrezredbeli főszámvivő útján a következő adományok érkeztek: Kiss József, Demeter Károly, Méhes Károly, Kóka László Sándor 4 korona, Adorján Ferenc, Macsaj József, Fodor József, Abonács Sándor 11 korona 40 fillér, Buch György, Papp Flóra és Bagosi Lajos 5 kor. 28 fillér, Tócsér Károly ezredbeli főszámvivő 1 korona 32 fillér. Összesen: 22 korona.

*** Elveszett gyémántkövek.** Pár nappal ezelőtt a Fekete Sas szálloda előtt elveszett egy női gyűrűbe foglalt három gyémántkő. A gyémántkövek megtalálóját arra kéri Medgyaszai Jenő, hogy vigye fel azokat a Pannónia szállodába, ahol illő jutalomtan részesül.

*** Jó családból való leány csecsemő,** illetve gyermek gondozásban képzett állást keres. Vidékre is elmegy cím Nagyvárad Magyar u. 33.

*** Forolin** biztos és gyors hatású háziszor és lábizzadási ellen üdit! szagtalan! nem zsíros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

*** Nagyvárad és vidéki gyengélkedő katonasághoz** küldők figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likőrt, rumot, szilvóriumot, seprőt, boroviczkát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harctérre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipői turó, málnaszörp, cukorkák nagybani árak mellett. Ostsé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szaecsvay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és iparbanknál.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

*** Három szobás utcai lakások** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Bihar megyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

*** Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cím a kiadóban.**

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

CIPÓ
ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

*** Kiadó egy igen eszinos modern utca kétszobás lakás** fürdő szobával Lakatos u. 6. sz. Értekezhetni Paksyék háztulajdonosok Kálvária utca 23.

*** Ma a Royal-kávéház terraszán a debreceni Vörös Tóni és fia teljes zenekarával hangversenyez.**

*** Kiadó modern berendezésű butorozott szobák, valamint irodahelyiségek modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre.** Nagy-Sándor-u. 4.

x Cipész üzletemet Szent János utcáról Rimanóczy utca 2. szám alá helyeztem. Javításokat jutányos árban elvállalom. Stagl Kálmán cipész.

*** Ingatlan eladás.** Fagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Nem szöktem meg, nem tüntem el, csak műhelyemet, raktáramat helyeztem Rákóczi-ut 7. sz. alá az udvarban félemeletre. Igen kérem t. vevőimet továbbra is szíveskedjenek felkeresni, rendeléseikkel, Simon Gyula hangszerkészítő. Az összes hangszer eladása és javítása, nagy választék háborus lemez ujdonságokban.

x Kiadó lakások. Ósai-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

*** Dusafalva község** határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

*** Keresek** helyet falura vagy pusztára római katolikus családhoz a szünidőre, esetleg a tanévre is (7-11 éves korig) diploma perfect német és gyakorlott zongora. Cím özv. Mayerné Szilágyi D. u. 8.

Legujabb táviratok. A németek jelentése.

Berlin, június 17. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Bellevandétótól nyugatra tegnapelőtt elvesztett lövészárkainkat tulnyomó részben visszafoglaltuk. Az angolok és franciák tegnap folytatták áttörési kísérleteiket a Le Bassei-csatornától északra. Az angolokat a veszteségek és a másik kézi tusában legyűrték és kényszerítették, hogy állásaikba sürgősen vonuljanak vissza. A Lievnitől nyugatra Arrasig terjedő arcvonalunk ellen a franciák új támadásokat intéztek. A Loretto-magaslaton átengedtünk nekik egy teljesen összeoltott lövészárkot. Souckestől délre sikerült nekik állásainkban mintegy 600 méternyi szélességben megvetni lábukat. A harc itt még folyik. Minden egyéb helyen az ellenséget véresen visszavertük.

Ilyenképpen tehát ismét vereséggel végződtek az angolok és franciák azon támadásai, melyeket a legnagyobb lövész pázarlással és tekintet nélkül legnagyobb veszteségükre ellenünk intéztek. Győzelmes közel harcaink csapataink ragyogó vitézségeinek és rendíthetetlen kitartásának újabb bizonyosságát szolgáltatatták.

Hasonló kudarcot végződtek a francia támadások Moulen Souventnál. Itt 5 tisztet és 300 főnyi legénységet ejtettünk foglyul.

A Vogézekben a Fehst és a Lauch között az élénk harc tegnap is tartott. A Mecceráltól északkeletre szenvedett csekély terület veszteségtől eltekintve valamennyi állásunkat tartjuk. 100 főnyi foglyot ejtettünk.

Keleti hadszíntér.

Több orosz támadást visszautasítottunk egyébként nem volt jelentősebb esemény.

Délkeleti hadszíntér.

Sieniaviától a szövetséges csapatok támadásai kényszerítették az oroszokat, hogy állásaikat feladják és Tarnogród irányában visszavonuljanak Mackensen vezérezredes erélyesen üldözi az ellenséget, melynek sarkában van Deachnovot és Lubacovot rohammal elfoglaltuk. A Smolinka déli partját megtisztítottuk az ellenségtől.

Niemirovnál az orosz ellenállást rövidesen megtörtük és a Niemiszor és a Jarowovi utat átléptük.

Tovább délre az oroszok Veresceia irányában mentek vissza. A Dnyeszter moesaraktól délre a helyzet változatlan. A június 16-án este 11 órakor kiadott francia hivatalos jelentésnek az az állítása, hogy a reimsi székesegyházat gyújtó gránátokkal lőttük a valóságnak nem felel meg. Tüzelésünk többnyire a keleti laktanya ellen irányult, ugyisintén a Reimstől északra fekvő vasuti háromszög ütőgei ellen, amelyek állásainkra élénken tüzeltek. (Min. elnsajtóosztály.)

TANÜGY

Gyakorló elemiiskola a kath. tanítóképzőben.

A jövő tanévre már most kell jelentkezni a kir. kath. tanítóképzőintézet elemi népiskolájában. Erre a következő felhívást bocsátja ki az igazgató:

Felhívás.

A nagyvárad kir. kath. tanítóképzőintézet gyakorló elemi népiskolájába az 1915/1916. iskolai évre 39 róm. kath. vallású tanulót veszünk fel, és pedig az I-II. osztályokra 9-9, a harmadik és negyedik osztályokra 6-6, az V. és VI. osztályra összesen 9 tanulót. A tanítóképzőintézetek új Rendtartása értelmében a négy alsó osztály vegyessé teendő, miért is az I. osztályba ez évre már három leány gyermeket is veszünk fel. — Nehogy a beiratások alkalmával legyünk kénytelenek elutasítani a tisztelt szülőket, kérjük, hogy a felvételekre már most jelentkezzenek. A felvétel megtörténtéről még július elején értesítjük az érdekelteket.

A mindennapi elemi iskola mellé megnyitjuk a három évfolyamu általános ismételő iskolát is olyan fiú gyermekek számára, akik az elemi iskola VI. osztályát elvégezték, vagy 12 évesek elmúltak, de sem felsőbb iskolába, sem az iparos tanulók iskolájába nem járnak. A tanítás ezek számára október 1 től június 1 ig. telen hetenként 5, október, április és május hónapokban pedig hetenként 3 órán át (két félnapon) fog tartani. A tanulók sem beirattási, sem tandíjat, sem semmiféle illetéket nem fizetnek. Az ismételő iskolába más vallású tanulókat is felvesszünk.

Végül: azon tisztességes és jó magaviseletű ifjakból, akik ebbeli szándékukat bejelentik, „ifjusági egyesületet“ kívánunk szervezni. Az egyesületnek tagja lehet minden 15-21 éves ifju, aki a felettes hatóság (Közokt.-ügyi miniszterium) által jóváhagyandó alapszabályoknak magát aláveti. A tagok sem tagdíjat, sem egyéb díjakat nem fizetnek.

Az egyesület célja; szórakoztató játékok, előadások, multságok rendezésével, daloskör alakításával, katonai önképzéssel és céllövés gyakorlásával, nemzeti ünnepeink megülését, magyar voltunk és nemzeti összetartozásunk tudatát felébreszteni, ápolgatni és erősíteni; egyben pedig a tanítóképző intézet növendékeinek, a leendő tanítóknak, ilyen egyesületet szervezésére, vezetésére utbaigazítást adni. Mindazokat, akit ezen egyesület megalakításában részt venni, vagy az intézet vezetőségét abban támogatni óhajtják, tisztelettel kérem, jelentkezzenek a tanítóképző intézet igazgató-ságánál: Csengeri-utca 2. sz. alatt.

Nagyvárad, 1915 június 15.

Heilinger József,
tanító intézeti igazgató.

SPORT

A vasárnapi football mérkőzés.

A nagyvárad tüzérezred labdarugói tegnap délután a Sport-téren traininget tartottak, mely alkalommal kiválogatták a vasárnap bemutatkozó reprezentatív csapat tagjait. E csapat szereplése kiforrott játéktudásával valósággal megfogja lepni a közönséget, mert tagjai nemcsak egyénileg kiváló játékosok, hanem összjátékuk is a folytonos training következtében elsőrendű. A csapat különben erősen ambicionálja azt, hogy ami legutóbb az önkéntesek csapatának nem sikerült, hogy t. i. a NAC

kapujába gólt rúgjon, az neki sikerüljön. Így a tüzér csapat játékerőjének és tudásának teljes kimerítésével fog vasárnap délután a NAC. csapatával szembeszállani, ami viszont a NAC. csapatát is megleelő ellenhatásra fogja bírni; a két csapat mérkőzése tehát a legérdekesebb és legizgatóbb sportélményt ígéri. A NAC. a legutóbb szerepelt összeállításban fog kiállni. Minthogy pedig a mérkőzés előtt házieredünk zenekara is hangversenyezni fog, ennél fogva a vasárnap délutáni sport ünnep, mely a Rhédey-kerti Sport-tér hűs fái alatt fog lezajlani a legkellő szórakozásul fog szolgálni. A mérkőzést, amint ismeretes, jótékony célra rendezik és délután 5 órakor kezdik, a katonazenekar hangversenye d. u. 3 órakor veszi kezdetét. Helyárok a rendesek, a hölgyek és katonák örmestertől lefelé a szokott kedvezményt élvezik.

SZERKESZTŐI PÓTLÁS

B. Sz. A 39 ik gy. ezred parancsnoksága
Debreczenben van.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

MSOLAT: Magyar királyi Földmivá-
lósági Miniszter. 7308—1915/II. B—1. szám.
Valamennyi törvényhatóságnak. A kereske-
delmi m. kir. miniszter ur a m. kir. államvas-
utak igazgatóságához folyó évi márc. 29-én
12869/1915 II. sz. a intézett leiratában el-
rendelte, hogy a volt közmunka és közleke-
dési miniszteriumnak 1881 évi május hó 1-én
12438 sz. alatt kiadott és hivatali elődöknek
1894 évi október hó 2-án 70931 szám alatt
részben módosított rendelete értelmében a
földmivelés egyes ágainak védelmére rendelt
s a mezői, erdészeti és szőlőbirtokok gondozá-
sa, őrzése felügyeletével megbízott őrsze-
mélyzet, a vadászati személynzet, valamint az
erdőgazdaság kezelésével megbízott erdészeti
kezelő tisztii személynzetnek a vaspályákon
való átjárásra való feljogosításához szükséges
pályaaátjárási igazolványokat, oly esetben,
midőn a pályaaátjárásra szóló igazolvány esu-
pán egy üzletvezetőség körzetébe tartozó pá-
lyarészbe kérik, az ügymenet egyszerűsi-
tése érdekében az illető üzletvezetőség a
maga hatáskörében állítsa ki. A több üzlet-
vezetőség körzetét érintő ily igazolványok a
jövőben is az igazgatóság által lesznek kiál-
lítandók. Felhívom, hogy erről a törvényha-
tóság közönségét megfelelően értesítse. Bu-
dapest, 1915 május 21-én. A miniszter ren-
deletéből: olvashatlan aláírás, miniszteri ta-
nácsos.

Hivatalos másolat hitelelül:
Nagyvárad, 1915 június 14 én.

Darabant
irodavezető.

13014/915. szám.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur 29166—VII. d/1915.
számu körrendelete alapján figyelmeztetem a
város közönségét, hogy a vasúti állomásokon
átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem
pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert
eme rendelkezés betartását szigorúan ellen-
őriztetem s az ellene vétők megbüntetésére vé-
gett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június 15.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 6000—
1915. eln. számu körrendelete folytán ezennel
közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartóz-
kodó nagyvárad és idegen illetőségű 1897.
évben született népfölkelésre kötelezettek be-
mutató szemléje Nagyváradon 1915. évi ju-
nius hó 24., 25. és 26-ik napjain fog meg-
tartatni a következő sorrendben:

1915. évi június hó 24-én (csütörtökön)
a Nagyváradon tartózkodó összes nagyvá-
radi illetőségű 1897. évi születési népfölke-
lésre kötelezettek.

1915. évi június hó 25-én (pénteken)
a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű
1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek
közül A kezdőbetűtől K-ig bezárólag.

1915. évi június hó 26-án (Szombaton)
a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű
1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek
L. kezdőbetűtől Z-ig bezárólag, továbbá az
előző szemlékről elmaradt 1896—1873. évi
születési népfölkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentirt szüle-
tési évfolyamhoz tartozó népfölkelésre köte-
lezetteket, hogy a meghatározott napokon
mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vil-
mos-utca 3. sz. a. (volt csendőrszkola) so-
rozo termében tisztán, lehetőleg megfürdve,
tisza és rendes öltözetben jelenjenek meg,
annál is inkább, mert a meg nem jelenők
karhatalommal vezetettnek elő s ezen felül
katonai bünvádi uton is felelősségre fognak
vonatni.

A népfölkelési bemutató szemlén nem
tartoznak megjelenni és egyuttal bizonytalan
időre a népfölkelési tényleges szolgálat alól
foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

- a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;
- b) a vasutaknál és azok műhelyeiben a forgalmi, pályafenntartási, vontatási műhelyi és szertár-szolgálatban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazottak;
- c) a posta és távirtda intézetnél tartós alkalmazásban álló népfölkelésre kötelezettek;
- d) a kőszénbánya munkás osztagokhoz tartozók;
- e) a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 4. § a alapján személyes szolgálatokra az összeírás előtt kiállított egyének, feltéve, hogy rendeltetésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutató szemléig vissza nem térnek;
- f) a határrendőrségnél állandóan és hivatalsszerűen alkalmazott egyének, (a szolgák kivételével);

Az a) b) c) d) és f) betű alatt említett népfölkelésre kötelezettek azt, hogy állandóan tartósan és hivatalsszerűen vannak alkalmazva, felettes hatóságuk, igazgatóságuk stb. illetve munkás osztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szemlélet megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a) c) és f) betűk alatt említett egyének azonban csak abban esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben: 1915. évi március hó 1 óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizonyítványban szintén igazoltattak.

Azon népfölkelésre kötelezettek, ki a behívási parancsnak nem engedelmességek, s a bemutató szemlén nem jelenik meg egy hónapi fogháztól két évig terjedő börtönnel büntetettik.

Nagyvárad, 1915 június hó 14.

Elomány Ferenc
katonai ügyi tanácsos.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

16786—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. királyi honvédelmi miniszter ur 6877—915 eln. számú körrendelete elrendelte, hogy a város területén tartózkodó 1897. évben, továbbá 1871—1865. években született acél (vas) hengerlő, kalapácskezelő, furós és kupolkemence kezelő, vas (fém) esztergályos, lakatos, (géplakatos), szerszámkészítő, kovács, maró, vas- vagy fémöntő és mintázó, műszerész, praecisions műszerész, ólomforrasztó, bádogos, asztalos, ács, nyerges vagy szijgyártó, timár, cipész vagy csizmadia, szabó jelenleg szénbányákban nem dolgozó (munkánélküli) kőszénbánya munkás (vajár, csillés vagy egyéb speciális kőszénbánya munkás) foglalkozású, hadicélú munkákra még eddig igénybe nem vett népfölkelésre kötelezett egyének tekintet nélkül arra, hogy katonailag ki vannak-e képezve (annak idején szolgáltak-e) vagy sem — azonnal névszerint összeírassanak.

Ennek folytán felhívom a Nagyvárad város területén tartózkodó s a fent említett foglalkozású összes 1897. évben, valamint 1871—1865. évben született népfölkelésre

kötelezett egyéneket, hogy folyó évi június hó 7-ik napjától (Hétfőtől) június hó 20-ik napjáig (Vasárnapig) bezárólag a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. e. 32. számú szoba) a hivatalos órák alatt a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek.

Ezen összeírásra jelentkezni tartoznak a Nagyvárad város területén tartózkodó említett foglalkozású azon egyének, akik akár mint szolgálatkötelesek, akár mint A) alosztályú népfelkelők — bármely születési évfolyamba tartoznak is a felülvizsgálatnál „népfölkelési szolgálatra fegyver nélkül alkalmas” vagy „népfölkelési fegyveres szolgálatra nem alkalmas”-nak osztályoztattak és ezen osztályozás alapján a nem tényleges viszonyba (polgári viszonyokba) a mozgósítás óta visszahelyeztetettek.

Figyelmeztetem a jelentkezésre kötelezteteket, hogy az 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében azon népfölkelésre kötelezett, aki a behívásnak nem engedelmességek, egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

Nagyvárad, 1915. június hó 2.

Eleméry Ferenc

katonai ügyosztály tanácsnok.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

16077—1915 szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszter urnak 124831/20 b. 1915 számú rendelete értelmében közhírré teszem, hogy nevezett miniszter ur a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 24. és 27. § ai alapján a következőket rendelte el:

1. §. A malátagyáraknak és sörgyáraknak a m. kir. ministerium M. N. 1692/1915 számú rendelete értelmében bejelentendő 1915. évi május hó 23-iki maláta-készleteiből egy ötöd részt ezennel hadicélokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybe vett készleteket akár megtörtént bejelentésük, akár nem, a birtokos 1915. évi május hó 23-tól kezdve el nem idegenítheti és fel nem dolgozhatja és azokkal más módon sem rendelkezhetik.

2. §. A birtokos az igénybevett készleteket a katonai igazgatás részére való tényleges átvételük időpontjáig megőrizni köteles.

Az igénybevett készletek, amennyiben szakértői megállapítás szerint hadicélokra alkalmasak, a katonai igazgatás által: métermázsánként 90 korona térítés ellenében átfognak vétetni.

Ez az ár magában foglalja úgy azokat a költségeket, a melyek az árunak elszállítása időpontjáig annak raktározásából és kezeléséből származnak, valamint a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is.

3. §. Az igénybevett, de a szakértői megvizsgálás alkalmával hadicélokra alkalmasnak nem talált készletért a birtokosnak, a bejelentés napjától addig az időpontig, amelyben a készlet szabad rendelkezésére bocsáttatik, minden napra jár térítés a mely a megállapítandó becsérték évi 9% ának alapul vételével számítandó ki.

4. §. Ha a készletet 1915. évi augusztus hó 15-ig végleg át nem veszik, a birtokos a készlettel szabadon rendelkezhetik.

Ebben az esetben a birtokosnak erre az időre a 3. §-ban meghatározott térítés jár.

5. §. Aki az igénybevett készletet, vagy annak egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig azal a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 17. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetésre büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint a rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavon országokban a kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

6. §. E rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Nagyvárad, 1915. május hó 27.

Eleméry Ferenc

katonai ügyosztály tanácsnok.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésére ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. mértéktől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Hirdetmény.

Egy magasabb katonai parancsnokságnak átmenetileg Nagyváradra történt helyezése folytán nagyobb létszámú katonatisztjón városunkba.

Az ideérkező katonatisztek egyrészének — az eddigi gyakorlathoz képest — szállodákban való elhelyezése ez idő szerint nem eszközölhető, részben a szállodák teljesítőképességének korlátozott volta, részint azért, mert a Nagyváradot felkereső vidéki vagy átutazó közönséget a szállóhelyektől teljesen megfosztani nem lehet.

Ez okból a tisztai beszállások céljaira a magántulajdont képező s az 1879. évi XXXVI. t. c. 9. § a értelmében szállásadásra kötelezett házak fognak igénybe vétetni, természetesen az arányos teherviselés elvének megfelelően.

A számadási kötelezettség megállapításánál a következő irányelvek szolgálnak:

A tisztai szállásadás kötelezettsége a ház birtokost terhelvén, az elsősorban a háztulajdonostól követeltetik, amennyiben a háztulajdonos nem lakik házában s az 1879. évi XXXVI. t. c. 15-ik §-ában megadott azon

jogával, hogy az elszállásolás végett hozzá utalt tisztet ugyanazon városrészen fekvő más helyiségbe saját költségén kellően elhelyezheti, nem él s a bérbeadott lakások valamelyikében alkalmas, kellően bebutorított szoba van, az a lakótól is igénybe fog vétetni az előirt illeték fejében.

Ezen alapelvek alapján történendő elszállásolás fogantatásával a városi katonai ügyosztály által kiküldött szállásbiztos a tisztai szállások kijelölése végett a helyszínen meg fognak jelenni. Miután a haderő érdekeinek bármily tekintetben való előmozdítása a jelenlegi nehéz időkben mindenkinek hazafias kötelessége s meg vagyok győződve, hogy Nagyvárad város hazafias és áldozatkész polgársága ezen kötelezettsége elől sem fog elzárkózni, felkérem a szállásadásra kötelezett háztulajdonosokat, illetve az igénybe veendő magánlakások bérlőit, hogy a katonai ügyosztály kiküldöttjét s a szállásolással megbízott katonatiszteket feladataik teljesítésében előzékenyen támogatni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1915. június 16.

Eleméry Ferenc

katonai ügyosztály tanácsnok.